

RESOLUCIÓ

Prevenició i seguretat

DRET A LA SEURETAT CIUTADANA
CIUTAT GARANTISTA

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 20 de juny de 2025, a través de l'Oficina per la No Discriminació, el ciutadà va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- El dia 2 de desembre de 2024, quan circulava en bicicleta pel carrer de Muntaner amb Diputació, el van aturar uns agents de la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) presumptament per no obeir un semàfor vermell. Segons manifesta, els agents es van dirigir amb ell amb to despectiu. Al dur el seu NIE, un dels agents va escorcollar la seva motxilla sense la seva autorització i, davant de la seva negativa, un agent va utilitzar la força agafant-o pel coll, entretant el seu company el subjectava del braç.
- En la intervenció van arribar a participar set agents, que van enregistrar les seves pertinències, que van quedar exposades a la via pública, amb la suposició que duia armes. Considerava que aquella actuació havia tingut una motivació racista i el fet de generar expectació de la ciutadania li va ocasionar un trauma psicològic.
- El dia 27 de desembre de 2024 va rebre la notificació de l'inici d'un procediment sancionador per una infracció de l'ordenança de circulació i, gairebé un mes més tard, el dia 21 de gener de 2025, se li va notificar un segon procediment sancionador per la negativa a identificar-se de manera reiterada.

- Havia presentat diverses queixes al consistori, arran de les quals es va demanar un informe explicatiu als agents actuant, que van detallar de manera exhaustiva la intervenció policial i se'l va informar de la simultaneïtat de les dues denúncies, així com del fet que cadascuna d'elles tenia un procediment sancionador diferent, motiu pel qual no es van notificar en el mateix moment.
- El 14 de febrer de 2025, l'entitat SOS Racisme es va dirigir a la Unitat de Deontologia i Afers Interns (UDAI) de la GUB en relació a aquest cas. La UDAI va iniciar una informació reservada per investigar els fets descrits, i va finalitzar amb l'arxiu per inexistència d'elements objectius que acreditessin irregularitats en aquella intervenció policial.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els [principis de bona administració](#) per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

D'acord amb el [principi d'economia administrativa](#), no s'ha efectuat petició d'informe a l'Ajuntament de Barcelona, ja que consta en l'expedient suficient informació per poder emetre un pronunciament. Per aquest motiu, un cop examinat el contingut de la queixa, la documentació aportada per la persona interessada i la normativa aplicable, aquesta Sindicatura emet la següent decisió.

CONSIDERACIONS

1. El tractament de les queixes i les al·legacions formulades per l'interessat

Segons la documentació aportada per l'interessat, els fets objecte de denúncia van tenir lloc el dia 2 de desembre de 2024. La primera denúncia, relativa a una infracció de circulació, va ser notificada el 27 de desembre de 2024. En canvi, la segona denúncia, relativa a la presumpta negativa a identificar-se, es va notificar el dia 21 de gener de 2025.

Consta igualment que el 15 de desembre de 2024 el ciutadà va presentar una queixa adreçada a la Unitat Territorial de la GUB (UT) d'un districte, exposant els motius de la

seva disconformitat amb l'actuació policial. Aquesta queixa va ser degudament atesa, i el ciutadà va ser derivat a la UT d'un altre districte, on corresponien els agents intervinents.

Arran d'aquesta queixa, des de la UT es va informar a l'interessat que s'havia requerit un informe explicatiu als agents actuants, els quals van detallar de manera exhaustiva la intervenció.

Així mateix, es va aclarir a l'interessat que la primera sanció, per incompliment d'un semàfor, havia estat tramitada de forma immediata el mateix dia dels fets. En canvi, la segona sanció, relativa a una presumpta negativa a identificar-se, es va gestionar posteriorment, atès que ambdues denúncies corresponen a procediments administratius diferents, cadascun amb els seus terminis i tràmits específics. Malgrat això, consta que la segona denúncia es va generar també el dia dels fets i es va remetre a l'òrgan competent per a la seva tramitació el dia 3 de desembre de 2024 juntament amb l'informe d'actuació policial.

Posteriorment, el 14 de febrer de 2025, una entitat en representació del ciutadà va adreçar un escrit al responsable de la Unitat de Deontologia i Afers Interns (UDAI), tornant a exposar els fets. Consta que l'1 d'abril de 2025, el Cap de la GUB va remetre una resposta a SOS Racisme informant de les diligències dutes a terme per la UDAI per verificar els fets denunciats, concloent que no s'hi apreciaven irregularitats en l'actuació policial.

Finalment, consta que l'11 de març de 2025 es va resoldre desestimar les al·legacions presentades per l'interessat el 25 de gener de 2025, i es va acordar imposar-li la sanció corresponent.

D'acord amb la informació recollida, es pot concloure que l'administració va tramitar i atendre de manera correcta tant la queixa inicial com les posteriors al·legacions formulades per l'interessat, derivant la qüestió als serveis corresponents, sol·licitant informes als agents actuants i donant resposta mitjançant els canals establerts. Així mateix, la resolució final, motivada i comunicada dins dels terminis previstos, posa de manifest que l'administració va garantir el dret de defensa i la possibilitat de presentar recursos, sense que es desprenguin indicis d'irregularitats en el procediment.

2. La prevalença de la versió dels agents quan és contrària a la que ofereixen les persones afectades per una intervenció policial.

En el cas objecte d'estudi, convé recordar que, davant la manca d'una activitat probatòria suficient per part de la persona denunciada, tant l'article 88 del Reial decret legislatiu 6/2015, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat viària, com l'article 52 de la Llei orgànica 4/2015, de protecció de la seguretat ciutadana, atorguen valor probatori als fets constats pels agents de l'autoritat en l'exercici de les seves funcions.

Ara bé, aquesta presumpció de veracitat s'estén als fets infractors constatats. Aquí, cal recordar que, **quan es denuncia els agents per un tracte inadequat, les seves declaracions han de tenir el mateix valor que les de la resta de les parts implicades en els fets**, tot i que siguin agents de l'autoritat. Per tant, no tenen la presumpció de veracitat que sí que opera en altres àmbits, com el de la denúncia.

Per això, quan els agents informen sobre les circumstàncies que envolten uns fets, poden demostrar un interès subjectiu que cal tenir en compte. No vol dir que no diguin la veritat, sinó que **és possible que expliquin els esdeveniments amb la càrrega de subjectivitat pròpia de qui pot ser part perjudicada**, ja que, si es constata la versió del ciutadà, pot tenir conseqüències disciplinàries sobre l'agent.

Aquesta institució és conscient de la dificultat que comporta acreditar una actuació impròpia per part dels agents policials quan no es disposa d'elements probatoris, especialment per la immediatesa amb què solen produir-se aquests fets. En aquest cas, però, **el ciutadà ha aportat vídeos enregistrats durant la intervenció policial**, si bé en aquestes gravacions no s'hi recullen imatges de la contenció física que denuncia en els seus escrits. Les imatges aportades corresponen al moment de l'escorcoll de la motxilla, i en elles no s'hi aprecia cap actuació irregular per part dels agents policials.

Ara bé, aquesta institució no disposa d'informació prou completa sobre el conjunt de la intervenció policial, més enllà de les imatges enregistrades per l'interessat i les versions contradictòries de les parts. Per aquest motiu, no resulta possible pronunciar-se de manera concloent sobre la veracitat dels fets.

Per aquest motiu es considera necessari **recordar als agents policials l'obligació que tenen de dispensar en tot moment un tracte correcte, atent i adequat al codi ètic policial**, ja que són servidors públics.

Convé destacar que els agents de la GUB han de procurar auxiliar i protegir la ciutadania sempre que les circumstàncies ho aconsellin, i facilitar informació completa i tan àmplia com sigui possible sobre les causes i la finalitat de les seves intervencions. Aquesta obligació està recollida a l'article 10.2 b) de la Llei 16/1991, de les policies locals, que considera com a falta lleu la incorrecció de tracte envers la ciutadania.

3. La identificació i el registre policial en l'espai públic

Una de les qüestions que manifesta el ciutadà és el seu malestar arran de la situació d'identificació i registre que va tenir lloc a la via pública.

De l'anàlisi de la documentació aportada es desprèn que el registre es va dur a terme després que el ciutadà, presumptament, es negués a identificar-se davant dels agents. De fet, la denúncia per infracció de la Llei orgànica 4/2015, de 30 de març, de protecció de la seguretat ciutadana (LOPSC) es fonamenta en la negativa a identificar-se de forma reiterada, havent d'arribar a l'escorcoll. Tanmateix, aquesta conducta que se l'imputa a l'interessat és expressament negada per ell, que sosté que en cap moment es va resistir a acreditar la seva identitat.

En aquest punt, hem de dir que **la identificació i el registre de persones a l'espai públic és una actuació policial que, de per si, incideix en els drets fonamentals de les persones** reconeguts en els articles 10.1 i 18.1 de la Constitució espanyola, i que afecta directament el dret a la intimitat personal. És inevitable que, en aquest tipus d'intervenció policial, entrin en conflicte els drets fonamentals de la persona sobre la qual es fa la intervenció i la investigació policial en compliment de funcions de prevenció.

La identificació de persones en llocs públics es regula en l'article 16 de la LOPSC, que legitima els i les agents policials per a la pràctica d'identificacions a la via pública, que, en qualsevol cas, s'haurà de respectar els principis de proporcionalitat, igualtat de tracte i no discriminació.

La LOPSC limita aquesta pràctica únicament a dos supòsits: que existeixin indicis de participació en la comissió d'una infracció i que raonablement es consideri necessari per a la prevenció de la comissió d'un delictes.

El Tribunal Suprem ha tractat la qüestió dels "indicis racionals" en algunes sentències, com la STS 525/2000, que disposa que, per a la legitimitat de l'actuació dels i les agents, serà necessària una justificació racional que es basi en sospites fundades o en indicis racionals que evitin l'arbitrarietat, o la STS 2449/1993, que diu que els i les agents podran actuar per simples sospites sempre que aquestes no siguin il·lògiques, irracionals o arbitràries. Per tant, **l'actuació policial s'ha d'emmarcar en uns límits de discrecionalitat tolerables on els i les agents hauran de valorar si l'indici és suficient per justificar l'actuació.**

Ara bé, a més de l'existència d'indicis raonables, en l'actuació de registre que duguin a terme, els i les agents **hauran de respectar el principi d'ingerència mínima, i s'hauran de dur a terme causant la menor intromissió possible a la intimitat i dignitat de la persona afectada.**

També volem ressaltar **la importància d'informar les persones sobre les causes de la intervenció policial**, complint amb l'obligació recollida en l'article 10.2 b) de la Llei 16/1991, de les policies locals. Aquesta Sindicatura entén que en supòsits d'identificació i registre cal reforçar aquesta obligació i s'ha d'assegurar que s'informa de manera immediata i comprensible.

4. El tracte dispensat pels agents policials a persones racialitzades

El ciutadà, representat per SOS Racisme, va presentar un escrit de queixa a la UDAI per conèixer els motius pels quals se li havien imposat dues denúncies. El fet d'haver rebut les respectives notificacions amb gairebé un mes de diferència, i després d'haver formulat una queixa davant l'Ajuntament en l'interval entre una i altra notificació, els feia sospitar que la segona denúncia podia respondre a motius de represàlia o de caràcter racista, atesa la condició racialitzada de l'interessat.

Pel que fa a la possible motivació racial a què apunta el ciutadà, aquesta Sindicatura ja s'hi ha referit en altres ocasions, amb motiu d'altres queixes similars. En aquest punt, cal recordar que la policia duu a terme una tasca important en la lluita contra el racisme

i la discriminació, perseguint aquestes conductes i vetllant per la seguretat en una societat diversa, amb respecte dels drets humans. Tot i això, no es poden descartar conductes individuals puntuals.

En aquesta línia, tant la LOPSC, com el Codi d'ètica policial de Catalunya recullen, com a principis rectors de l'acció dels poders públics en relació amb la seguretat ciutadana, els **principis d'igualtat de tracte i no-discriminació en l'exercici de les potestats i les facultats reconegudes per la llei**.

Malgrat això, en circumstàncies com la que és objecte d'estudi, la Sindicatura detecta un problema de confiança de la ciutadania en l'actuació dels cossos policials quan en les intervencions hi ha persones de perfil racialitzat o de col·lectius minoritaris.

Per garantir que la funció policial es duu a terme amb total neutralitat, la GUB, a través de la UDAI, disposa de controls interns que investiguen possibles supòsits de discriminació per part dels agents. En aquest cas, tal com s'ha informat a SOS Racisme en la queixa presentada en representació de l'interessat, no es van detectar elements objectius que acreditessin irregularitats en la intervenció policial, el que va motivar l'arxiu de la informació reservada.

Tot i això, considerem que, més enllà de la investigació iniciada arran de les queixes de la ciutadania sobre actuacions concretes, seria interessant fer estudis amplis per determinar si hi ha elements que puguin fer pensar en possibles accions discriminatòries dins del cos policial.

Així mateix, aquesta Sindicatura opina que cal incorporar mesures preventives, com la necessitat urgent de millorar l'accés i la representativitat de les minories ètniques en els cossos policials per aconseguir reflectir el perfil demogràfic de la societat que representen.

De fet, la Comissió Europea contra el Racisme i la Intolerància (ECRI), en la lluita contra el racisme i la discriminació racial en l'àmbit policial, es pronuncia en el mateix sentit. L'ECRI ressalta la **importància d'establir bones relacions comunitàries entre la policia i els grups minoritaris i insisteix en la necessitat de fomentar la contractació de membres de grups minoritaris dins la policia**.

Ara per ara, al cos de la GUB no es reflecteix aquesta representació de la diversitat de la composició social de la ciutat. Per això, la Sindicatura està insistint en la necessitat que s'implementin més accions positives tendents a facilitar tant l'accés al cos policial com la representativitat dels col·lectius minoritaris de la ciutat de Barcelona.

Som conscients de les limitacions legals en aquesta matèria. Però també coneixem la voluntat municipal d'aconseguir una representació plural i diversa en el cos policial i, per això, en el marc de les seves possibilitats d'actuació, s'està treballant conjuntament amb altres àrees municipals per establir mesures que ho facin possible.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta Municipal de Barcelona i el Reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **no disposem d'elements suficients per determinar si l'actuació l'Àrea de Prevenció i Seguretat ha estat adequada pel que fa a la intervenció policial que va derivar en la imposició de dues denúncies. Tot i això, es valora que l'atenció que s'ha donat a les queixes i al·legacions presentades per l'interessat ha estat ajustada als principis d'una bona administració.**

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la següent decisió:

- **Recordar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que té l'obligació de realitzar la pràctica d'identificacions i registres sota el principi d'ingerència mínima i garantint la dignitat de les persones afectades.
- **Recordar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que té l'obligació d'informar la ciutadania sobre les causes de la seva intervenció, d'acord amb el que preveu la Llei 16/1991, de les policies locals.
- **Recordar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que els agents policials l'obligació que tenen de dispensar en tot moment un tracte correcte, atent i adequat al codi ètic policial.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.